

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 42 - nr.4 - September 2023

Ssst...
Beleef de stilte

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met meer dan 130.000 aangesloten gezinnen en 6.000 vrijwillige medewerkers is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie.

Natuurpunt beheert meer dan 26.000 hectare Vlaamse natuur in 500 verschillende natuurgebieden. De vrijwilligers nemen het initiatief: ze zorgen voor aankoop, beheer en openstelling van natuurgebieden. Daarbij worden ze bijgestaan door professionele ploegen.

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkevorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog. Zij werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapenster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... En iedereen is welkom!

Lid worden? Schrijf 38 euro over op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'. Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet

daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Natuurpunt Markvallei is een echte vrijwilligersorganisatie. Van onze meer dan 1200 leden zijn er 250 op één of andere wijze actief. Het zijn ook de leden / vrijwilligers die inhoud geven aan onze werking. Zij werken daarvoor samen in werkgroepen zoals: de gidsenwerkgroep, de werkgroep voor het beheer van onze natuurgebieden, voor studie, voor de financiën van de afdeling, het beheer van De Klapenster of onze fotowerkgroep.

Maandelijks komen vertegenwoordigers van de vrijwilligers bij elkaar om de belangrijkste afdelingszaken met elkaar te bespreken. Wil je zelf ook een handje helpen? Dat kan door te helpen in onze natuurgebieden, in het bezoekerscentrum, via studie- of gidsenwerking of op allerlei andere manieren. Kijk op onze website voor meer info.

Contactgegevens:

BC Vallei van het Merkske - De Klapenster
Kolonie 41, 2323 Wortel
info@natuurpuntmarkvallei.be
03 383 02 08
www.natuurpuntmarkvallei.be

100% ♻️

CO₂-neutraal gedrukt
op gerecycleerd papier

zwartopwit

duurzaam drukwerk

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar!

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Inhoud

- **Voorwoord**
- **Kort Nieuws**
- **Chrypto Chris**
- **Boomplantactie**
- **Werkgroep Klappekster**
- **De Bompa van het bos**
- **Biofarm Den Beldijk**
- **OC Honsem**
- **De voorbije maanden**
- **Dag van de Stilte**
- **Weetjes over vogels**
- **Gespot**
- **De Pegel van Meersel-molen**
- **Activiteiten**

Op de cover:

Dag van de Stilte (foto: Wim Verschraegen)

Beste vrienden van Natuurpunt Markvallei,

Vandaag, 7 september, hoorde ik de weervrouw op het nieuws vertellen dat vanaf morgen er een officiële hittegolf zal worden geregistreerd. De eerste ooit in september sinds het begin van de waarnemingen. Ons klimaat verandert echt en dat merken we bijna dagelijks. Mijn wit befe met toga ligt al klaar voor de klimaatzaak op zondag. Actie is nodig! Ook voor proper water hebben we ons afgelopen maanden ingezet met de Big Jump in de Mark. Een 30-tal moedige jumpers sprongen in het niet al te zuivere Markwater. Analyses wezen immers uit dat het water niet geschikt was voor jonge kinderen en mensen met gezondheidsproblemen om een plons te wagen. Werk aan de winkel dus!!! En werken doen we. Afgelopen jaar hebben we in Rijkevorsel tijdens 4 momenten meer dan 30 km aan Veusselse wegen netjes gemaakt met een zwerfvuilactie. Dit jaar herhalen we dit. Heb je zin om mee te helpen laat het dan weten via info@natuurpuntmarkvallei.be.

Gelukkig is er ook positief nieuws te melden. De Rooyborstjes 1 & 2 hebben samen ruim 15.000 euro ingezameld tijdens Expeditie Natuurpunt voor de aankoop van natuurgebieden in onze regio. Nen dikke dankuwel!!! Want aankopen van natuur loont. Dat merk je bijvoorbeeld aan de opmars van de boomkikker in onze regio doordat natte natuur en paaiplassen worden ingericht. Ook de nachtzwaluw doet het goed in de pas ingerichte corridor op de Smisselbergen. In juni hebben de deelnemers aan Nachtje op de Rooy spectaculair mogen kennismaken met de geitenmelker. En je kan het behoud van die topsoort mee steunen door een peter/meterschap aan te gaan via donatie van een maandelijks bedrag. Meer uitleg in dit Bieteutje, dat er trouwens weer voortreffelijk uitziet.

Ik kijk ook uit naar het zeiskampioenschap dat onze eigenste zeisgroep, De Vettige Zeis, voor de eerste maal organiseert in Wortel Kolonie. Dat zeisen geen vergeten ambacht is maar een eigentijdse beheermethode, kan je daar aan de levende lijve ondervinden.

Ook nieuw zijn onze ambassadeurs in ons bezoekerscentrum. Zij zorgen voor een nog beter onthaal van de bezoekers onder het motto: zet ze buiten!!! En ondersteunen en verlichten zo het werk van de vrijwillige baliemedewerkers. Goed bezig.

En niet te vergeten voor de wandelaars is er ook "Tussen Gras en Glas". Een nieuwe reeks thematische wandelingen die telkens start en eindigt in een lokaal café. Schol!

Jullie merken het, de vakantie is voorbij. We geven er weer een "natuur"lap op!!!

Groetjes,

Bart

Gebak na jump van bril

Joop van Riet maakte zondag 9 juli een enthousiaste Big Jump in De Mark.

Hij voelde, helaas te laat, zijn bril mee jumpen en zijn bankrekening dalen.

De aanwezige duikers van de brandweer Hoogstraten zochten en vonden de bril op de bodem van De

Mark. Joop zijn bril en de bankrekening gered.

Dankbare Joop trakteerde het team van de brandweer dinsdag 18 juli op heerlijk gebak. En dat ook nog op de verjaardag van de succesrijke duiker!

Tussen gras en glas

Misschien is het je al opgevallen? Tussen de verschillende activiteiten zie je verschillende keren “Tussen Gras en Glas” opduiken. Anderzijds zijn de maandelijkse zondagwandelingen verdwenen.

De natuurgidsenwerkgroep besliste om met een nieuw wandelconcept van start te gaan. (Bijna) elke eerste zondag van de maand maakt een gids van Natuurpunt Markvallei zijn of haar opwachting op een terras van één of ander café. Van daaruit vertrekt dan een wandeling naar een natuurgebied op wandelafstand van het café. Na de wandeling is er gelegenheid om nog iets te drinken (op eigen kosten) en om wat na te praten.

Met dit nieuwe concept wil Natuurpunt het aangename van het wandelen en de natuur koppelen aan de Vlaamse cultuur van het terrasje-doen. En op die manier komen we ook eens op plaatsen die we anders niet zouden leren kennen?

Je hebt er misschien al veel over gehoord. Café Den Bud in Meersel-Dreef met de goedkope drankjes en de altijd goedlachse kastelein. Of het authentieke café De Posthoorn in Meerle met een interieur van een echt bruin café. Stapte je al eens binnen in Treehouse Bar in de Mosten? Met Tussen Gras en Glas heb je alvast een excuus! Café Schootsenhoek, Café Schuttershof, De Klapenster, Het Papenbos en Café De Waterkant passeren allemaal de revue. Elk café met zijn eigenaardigheden of aantrekkelijke bijzonderheden. Na deze rondgang gaan de deelnemers in ieder geval kennis hebben kunnen maken met prachtige natuur en even leuke terrasjes!

Blij dat je in m'n team zit!

Wist jij dat onze afdeling zo'n 1200 leden telt en zo'n 240

vrijwilligers?! Misschien wel, maar omdat we met zoveel zijn, wordt het moeilijk om iedereen te kennen, laat staan bij naam. Daarom hebben we een “Wie is Wie” pagina op onze website waarop je je als vrijwilliger kan bekend maken. Benieuwd? Neem een kijkje op: www.natuurpuntmarkvallei.be/wie-is-wie/. Of nog beter: neem een foto en maak je ook bekend.

Wist je dat onze afdeling zo'n 10 werkgroepen heeft? Die werkgroepen bestaan allemaal uit vrijwilligers. Heb jij zin en tijd om op regelmatige of sporadische basis een handje te helpen?

Meer info vind je ook via de QR-code

Insectenzomer Natuurpunt: massa's insecten gespot, maar verontrustende resultaten

De eerste Insectenzomer ‘Niet meppen, wel appen’ van Natuurpunt en mediapartner HLN zit erop. Tussen 1 juni en 31 augustus vingden bijna 40.000 waarnemers maar liefst 1.500.000 insecten. Een massa insecten? Ja. Maar toch komen er uit die massa waarnemingen heel wat verontrustende signalen naar voor: bij heel wat insectensoorten zien we een achteruitgang.

Het volledige verslag kan je vinden op natuurpunt.be/nieuws

Wandeling langs de Oude Meerlesevoetweg

Natuurpunt Markvallei en Erfgoed Hoogstraten doen op zondag 15 oktober mee aan de Dag van de Trage Weg. Ze doen dat omdat de Stad Hoogstraten bezig is met de

Chrypto Chris

opmaak van een tragewegenplan. De initiatiefnemers zijn van oordeel dat deze weg hier zeker niet in mag ontbreken. De Oude Meerselseweg is, zoals de naam zelf zegt, de oude voetweg van Meer naar het noordelijker gelegen gehucht Meersel, dat samen met het naastgelegen Dreef één dorpsgemeenschap vormt. Het is een zandweg die zich over meerdere kilometers uitstrekt, en uiteindelijk uitkomt tegenover de watermolen van Meersel-Dreef. Het pad loopt parallel aan de rivier de Mark. De weg is gedeeltelijk verhard (nu Eindsestraat), deels zandweg achter Rommensbos (Mosten) om verder te lopen in de Watermolenweg. Ter streke "Mexico" als het ware.

De kinderen van de Meerse dorpschool gingen vroeger langs deze zandweg op bedevaart naar Meersel-Dreef (en brachten uiteraard ook een bezoek aan de speeltuin bij de Paters). De wandeling start om 14 uur aan de parking van de Mosten.

Wolfwerende afsluiting: bescherm je vee tegen de wolf

Het afgelopen halfjaar werd er regelmatig een wolf gespot in de Noorderkempen. Het blijkt een brave wolf te zijn die boerderijdieren gerust laat. Ze is verlekkerd op wild en knaagdieren die in voldoende mate aanwezig zijn in de Noorderkempen.

Het Vlaams Agentschap voor Natuur en Bos heeft nu ook officieel gemeld dat wolvin Emma (dochter van de bekende Limburgse wolven August en Noëlla) definitief is neergestreken in de regio Kalmthout Essen, Brecht en Wuustwezel. Dit is natuurlijk niet zo ver van onze regio, en het is niet ondenkbaar dat er ooit een roedel ontstaat waarbij er meer magen te vullen zijn.

Weet dan dat je ook in Hoogstraten en Rijkevorsel wolfwerende afsluitingen kan aanvragen bij het Wolf Fencing Team. Zij helpen veehouders gratis met het wolfwerend maken van hun omheiningen. Dit gaat van een kennismakend en adviesverlenend bezoek tot aan het terreinwerk voor het wolfwerend maken van een afrastering. Bovendien helpen zij ook met het uit te voeren papierwerk, zoals advies bij het aanvragen van subsidies en het opvragen van offertes. Kijk voor meer info op www.wolffencing.be.

Over oma's en Roodkapjes geen verder nieuws.

Chris De Roover, vrijwilliger van regio Mechels Rivierengebied maakt in zijn vrije tijd graag puzzels. De puzzels die hij voor hun ledentijdschrift gemaakt heeft, wil hij graag delen met andere afdelingen, iets waarin wij natuurlijk wel geïnteresseerd zijn.

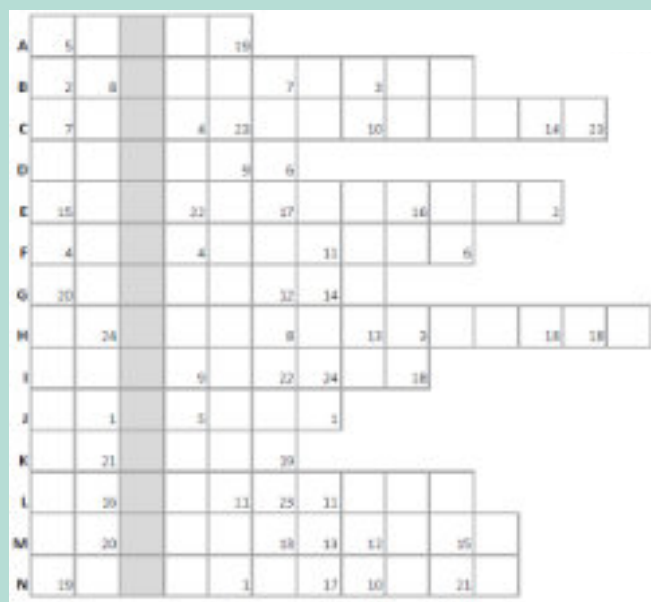
Hieronder vinden jullie zijn nieuwste opgave. Als je de cryptische omschrijvingen gevonden hebt, dan vind je met de eerste letters een natuurelement.

Als je hulp nodig hebt, kan je op pag.21 onderaan alvast enkele hulpletters vinden die je vakjes met de cijfers kan plaats.

De volledige oplossing staat op pag. 27, maar niet te snel gaan kijken... Veel succes!

Nog meer speelplezier? www.cryptochris.be

- A. trillende dammenbouwer
- B. zeeslagzwaan, whistwielewaal, duif
- C. snelle big
- D. griet
- E. zonder panorama
- F. pluimveeover
- G. grasserpent
- H. Boer zkt Vrouw
- I. polariserende schimmel
- J. rare peul
- K. etenstijd in het kippenhok
- L. spijsverteringsorgaan van een mol
- M. ambulance op stelten
- N. neerslachtig

6 Natuurpunt Markvallei - 2023, nr.4

Boom van een struik Struik van een boom?

Een boom kan gedefinieerd worden als een houtige plant met één duidelijk uitgesproken stam en kroon en met een hoogte van meer dan 7 meter. Als de vertakking al aan de grond begint, zodat er niet één duidelijk uitgesproken stam is, spreken we van een struik. Struiken worden doorgaans ook geen 8 meter hoog. Sommige soorten groeien nu eens als struik dan weer als boom. De grens tussen boom- en struikvorm is niet altijd even duidelijk.

Plant goed met de plantgoedactie

De positieve invloed van bomen en struiken op ons lijf en leden en op onze omgeving moeten we niet onderstrepen. Bovendien zijn bossen en houtkanten, net als beemden en veengebieden, goede buffers voor de alsmaar duidelijker wordende gevolgen van de klimaatopwarming. Met Natuurpunt steken we in ieder geval een tandje bij om zo veel mogelijk natuur te beschermen en in sommige gevallen ook te creëren. Maar ook privépersonen kunnen hun (steentje bijdragen, maar dat past niet in deze context) beste beentje voorzetten. De stad Hoogstraten en Natuurpunt Markvallei willen daar graag bij helpen. De stad Hoogstraten trakteert zelfs op een gratis boom!

Hoogstraten deelt 1001 bomen uit en jij mag er één een plaatsje geven.

Na een heel warme maand in juni, kregen we een natte en verkoelende julimaand. Dat was in ieder geval zo in onze regio. Een groot deel van Europa kreunde onder de hitte met temperaturen van meer dan 40° Celsius. Dat was niet alleen zo in het zuiden, ook in het altijd regenachtige Groot Brittannië tekende men zulke hoge temperaturen op. Het leek wel of de aarde in Zuid-Europa en op tal van andere continenten in brand stond. We kunnen niet om de vaststelling heen dat onze aarde opwarmt, en het lijkt er zelfs op dat het proces in een stroomversnelling terecht is gekomen.

Er zijn nochtans eenvoudige maatregelen die kunnen helpen om de temperatuur te laten zakken. Een boom kan op dat vlak echt wonderen verrichten! Het is de ideale buffer voor (te) warme periodes, zorgt voor schaduw en een microklimaat dat ervoor zorgt dat de temperaturen te verdragen zijn. In de toekomst zullen we als mens nog meer afhangen van deze verkoelende natuurelementen.

Wellicht verkies ook jij op een warme zomerdag het liefst de schaduw van een forse boom. Dat is niet toevallig! Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat:

- Schaduw kan de gevoelstemperatuur verlagen met 7 tot 15 °C (Rahman en Ennos, 2016).
- Schaduw door bomen kan de gevoelstemperatuur met 12 tot 19 °C verlagen (Klok et al., 2019).
- Schaduw van bomen kan de gevoelstemperatuur tot 16 °C verlagen (Lee et al., 2013).

En omdat de stad Hoogstraten graag samen met jullie het hoofd koel houdt, trakteert ze. Elk gezin kan één gratis boom bestellen. Er is voldoende keuze, zodat er steeds een boom is die bij jouw tuin past! Eetbaar, klein of groot, met bloesem,... Bestel je boom eenvoudig via de website van de stad Hoogstraten en haal hem af op 18 november!

Alle info op www.hoogstraten.be/1001bomen . 18 november is bovendien ook onze plantgoedactiedag in Hoogstraten. (Voor de leden uit Rijkevorsel en Baarle-Hertog zit die gratis boom er niet in.)

Plantgoedactie

Wil je dus meer dan één boom in je tuin of vul je graag aan met extra struiken? Dat kan! Plaats een bestelling via de jaarlijkse plantgoedactie en haal je bestelling samen met je gratis boom af. De plantgoedactie is een organisatie van Natuurpunt Markvallei in samenwerking met de Stad Hoogstraten. De opbrengst van deze actie komt ten goede van de natuurgebieden in de buurt. Bestellen voor de plantgoedactie doe je op www.hoogstraten.be/plantgoedactie .

De jaarlijkse plantgoedactie heeft ondertussen al voor flink wat meer groen gezorgd in onze regio. Die mooie houtkant bij de buurman? De boomgaard van je nonkel? Die prachtige linde in de tuin van je collega? Het kan allemaal een gevolg zijn van onze actie. Twijfel niet en doe ook mee.

Woon je in Rijkevorsel?

Dan kan je je jaarlijks plantgoed bestellen tot 20 oktober via IOK, op <https://www.iok.be/compost-tuin/behaag-onze-kempen>. Vrijwilligers van Natuurpunt Markvallei zorgen ook hier mee voor de verdeling van het plantgoed.

Leys IJzerwerken is uw partner voor kwalitatieve metaalbewerking: deuren, ramen, orangeriën, trappen, poorten, hekwerken, kleinschalige constructie-elementen en allerhande exclusief maatwerk in staal en andere metalen zoals RVS, aluminium, cortenstaal.

We staan garant voor een planmatige werkvoorbereiding, service van de bovenste plank en werken uitsluitend met degelijke materialen om een correct geassembleerd eindproduct te leveren.

We schakelen graag onze expertise in om u advies te verlenen bij de ontwikkeling van uw project.

Leys IJzerwerken staat voor: vakmanschap, meer dan 20 jaar ervaring en betrouwbaarheid.

Veilingstraat 25 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 | GSM ED +32 497 68 09 74 | GSM TOM +32 477 98 59 71

www.leysijzerwerken.be | info@leysijzerwerken.be | tom@leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

**GEBROEDERS
GEENS**

POWERFULL INNOVATIONS

ROLLMOPS & KNIKMOPS

*Compacte, multifunctionele transport-
machines en knikladers volledig gemaakt
in Hoogstraten.*

Gebroeders Geens nv
Hinnenboomstraat 5
2320 Hoogstraten

www.knikmops.be

Werkgroep Klapenster

Helpen in de Klapenster is meewerken aan meer natuur

Het merendeel van onze vrijwilligers is actief in Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske, bij ons wellicht beter bekend als “De Klapenster”. Zonder die vrijwilligers zou het onmogelijk zijn om het bezoekerscentrum naar behoren te runnen. We mogen ons als afdeling gelukkig prijzen met zoveel engagement!

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske startte op 10 mei 2007 met een groot openingsevenement, maar verder heel bescheiden. In de startperiode was het bezoekerscentrum (toen nog natuur.huis) enkel open op zaterdag- en zondagmiddag. De vrijwilligers boden zich van in het begin massaal aan om openingsmomenten voor hun rekening te nemen. In die mate dat de openingsuren al heel snel uitbreidden, in eerste instantie naar de woensdagmiddagen.

De trekkende vrijwilligers opteerden voor een geleidelijke groei. De openingsuren werden stelselmatig uitgebreid op basis van het aanbod, en ook dan waakte men erover dat de ambitie niet teruggedraaid zou worden. Zo is het bezoekerscentrum nu elke dag, behalve maandag, open. Vrijwilligers vinden voor de reguliere openingsmomenten wordt slechts zelden als een probleem ervaren. Zo zou ook kunnen overwogen worden dat het bezoekerscentrum al in de voormiddag zou openen, zoals dat ook bij enkele andere bezoekerscentra het geval is.

Dat wordt zeker een gespreksonderwerp in de Werkgroep Klapenster. In die werkgroep zetten vrijwilligers van Natuurpunt Markvallei de beleidslijnen uit voor het bezoekerscentrum. De mosterd wordt gehaald bij de

dienst Natuurbeleving van Natuurpunt. Maar de manier waarop met die richtlijnen wordt omgegaan is onderwerp van gesprek op de overlegmomenten van de werkgroep.

Naast de klemtonen van de werking van het bezoekerscentrum (ledenwerving, winkel, onthaal, Snuit!) komen ook praktische zaken aan bod. Welke producten bieden we aan? Hoe richten we het bezoekerscentrum in zodanig dat onthaal en info voldoende aan bod komen? Hoe zorgen we er voor dat de werking van de afdeling genoeg exposure krijgt? Hoe faciliteren we de afdeling voor vergaderingen, activiteiten en netwerkmomenten? Kunnen we een beeldscherm ophangen? Hoe vervangen en verbeteren we de verlichting?

Een eerder beperkt team (in aantal!) maakt deel uit van deze werkgroep. We zijn er echter van overtuigd dat onder de vrijwilligers zeker nog meer mensen zijn die met verstand van zaken hun bijdrage zouden kunnen leveren in deze werkgroep.

De werking van het bezoekerscentrum is uitgegroeid tot de ruggengraat van onze afdeling en is in die zin heel belangrijk. De groei van het aantal leden, de vrijwilligers en de mogelijkheid om natuurgebieden aan te kopen en te beheren zijn voor een groot deel te danken aan de goede werking van het bezoekerscentrum. Daarom roepen we graag op om je aan te bieden als vrijwilliger van het bezoekerscentrum en/of van de Werkgroep Klapenster. Je kan je aanmelden bij Katrien (katrien.knaeps@natuurpunt.be).

Tekst: Drej Oomen

De Bompa van het bos

Op zoek naar de oude vliegden

Met zijn blauwe sterrenbotten in het zand en zijn groene exploratietas hoopvol in de hand opende mijn driejarig neefje Ezra gretig de wonderlijke wandelpoort aan de Halsche Beemden. Eindelijk was het zover! Hiervoor had hij de avond voordien flink zijn tanden gepoetst en was hij zonder morren gaan slapen. De symbolische knal waarmee hij de wandelpoort enthousiast

achter zich liet dichtklappen, kondigde het startschot van een langverwacht avontuur aan. De eerste meter door het aangrenzende koeienveld was nog niet gepasseerd of hij ritste zijn groene tas al open. Daarin zat zijn verrekijker, alsook niet geheel onbelangrijk: de onderdelen van zijn dinosaurushelikopter! Die moest a priori in hoogste staat van paraatheid gebracht worden. Je weet immers maar nooit wat er in die Halsche Beemden op je pad komt! (Het zou me niet verbazen als de koeien in de wei er op dat moment net hetzelfde over dachten ...).

Na grondige inspectie van een molshoop en de heuglijke vaststelling dat het weelderige groene pad voor de jonge ontdekker, met zijn 110 cm groot, een droom van een jungle was, kondigde Ezra vastberaden aan dat er “gebeuren moest wat gebeuren moest”. Eén of andere wijze meester had ons namelijk in het oor gefluisterd dat er ergens in de Halsche Beemden een oude vliegden te vinden was. En die wilde Ezra koste wat het kost onder de loep nemen. Kordaat zette hij zijn rubberen laarsjes in de modder en vatte koers over het vlonderpad naar het dieper gelegen gedeelte van het mysterieuze bos. Overal waar hij liep, sprongen sprinkhanen in het gras en kikkers in de beek. Het rijke biotoop van de Halsche Beemden stimuleerde het magische beleven van de jonge avonturier, die zich inmiddels naar eigen zeggen, in een reuzegroot moerasspringkasteel bevond. Weldra zouden we wel zien (zo stelde hij resoluut), dat we die dinosaurushelikopter niet voor niets door De Halsche Beemden zeulden! Zijn spontaniteit werkte zo aanstekelijk, dat ik (met mijn 160 cm groot) zijn verhaal nog begon te geloven ook! De paddenstoelen naast mijn voeten schoten als elfenhuisjes omhoog en de libellen zwierden met hun rokjes de takken van de bomen. Betoverend hoe de natuur ons hart kan vullen met pure verwondering!

Het was dan ook ten midden van dat levendige, groene tafereel dat de zwijgzaamheid ons allebei overviel toen we plots oog in oog kwamen te staan met het uitdijend icoon van de Halsche Beemden. Middenin de kronkel van ons magisch pad doemde uit een aardse geworteldheid de ruïne op van wat ooit zonder meer een grote, gezonde vliegden was. De vergankelijkheid stond op zijn takken geschreven. Hoewel Ezra en ik op voorhand wisten dat we ons aan een rake ontmoeting konden verwachten, kwam de dramatische afbeelding van deze kastaar intenser binnen dan verwacht. Ongrijpbaar was de roerloosheid van het moment waarop de dialoog tussen Ezra en mij abrupt staakte bij het vinden van wat we zochten. Of beter gezegd, bij “wie” we zochten. Eén oogopslag was voor de jonge knaap voldoende om formeel te stellen: “dit is ‘em, de bompa van het bos!”. Hij plantte voorzichtig zijn groene exploratietas als een vlag aan de voet van de kale boom en mompelde tweemaal “inderdaad”, “inderdaad” ... alsof hij begreep dat dit geen boom was om zomaar aan voorbij te gaan. “Mag ik hem verrekijken?”, vroeg hij respectvol. “Natuurlijk jongen, ik denk dat de oude boom het heel fijn vindt dat je even bij hem op bezoek komt!”, fluisterde ik.

Op de tippen van zijn tenen sloop Ezra rond de boom en met zijn verrekijker inspecteerde hij de restanten van weleer. “De boom heeft geen jas meer”, uitte hij bezorgd, “zo gaat hij ziek worden!” Ik keek naar de halfvergane takken en vertelde Ezra eerlijk dat ik dacht dat de boom eigenlijk al een beetje ziek was. Ezra knikte gewetensvol en we lieten het moment maar even in alle sereniteit zijn wat het is. Soms worden bomen oud of ziek en dan is er niets anders meer dat we kunnen doen, dan zo goed mogelijk voor de boom proberen te zorgen. “Zoals oude bomen ook goed voor kleine kindjes zorgen?” vroeg Ezra spontaan. “Jazeker”, antwoordde ik en ik vroeg Ezra hoe oude bomen dat precies doen, voor kleine kindjes zorgen.

“Oude bomen geven eten aan kleine kindjes terwijl papa- en mamabomen aan het werken zijn”, stelde hij prompt. Versteld van de intelligentie van dit driejarig kind, zei ik: “Wat ben jij een ongelooflijk slimme jongeman, Ezra!”. (En ik haalde eens diep adem.)

Ezra kroop wat dichtbij de oude boom en voelde met zijn piepjonge vingers waar de gestreden bast al had losgelaten. “Ik vind de oude boom lief”, zei hij zacht. “Misschien moeten we dan maar eens ons oor te luisteren leggen bij die lieve, oude boom en horen wat hij ons allemaal te vertellen heeft?” stelde ik voor. Ezra’s oogjes begonnen te fonkelen en samen kropen we lekker knus tussen de mooie, verrimpelde wortels van de afgeleefde vliegden. Even was het muisstil, maar zodra de waterval aan kinderdromen mocht stromen in de geborgenheid van de oude stam, kwam de onverwoestbare kracht tussen jong en oud en de onbetwistbare eenheid van mens en natuur naar boven. En exact daar, in die warme verbondenheid, kwam ook de dino eindelijk uit de mouw!

Ezra vertelde dat de oude boom hem toefluisterde dat er een kleine dinosaurius in de Halsche Beemden leefde. Deze was van de Maan naar planeet Aarde gekomen omdat hij zin had in lekkere kleuren pasta met peper en zout. Dat lekkers hadden ze op de Maan helaas nog niet verzonnen! Nu de kleine dino op planeet Aarde zijn buikje rond gesmuld had, wist hij niet goed meer hoe hij terug naar de Maan kon

vliegen. Daarom bleef hij maar dichtbij de vliegden, want die kon hem misschien wel helpen – je-weet-wel – “vliegen”. Ezra vertelde dat de vliegden een beetje als een Messerschmitt was en dat deze reuzeblj was dat hij zijn dinosaurushelikopter had meegebracht zodat ze met hun tweetjes konden vliegen. En samen zouden ze zo de kleine dino dan vast wel kunnen redden! En zo geschiedde ...

Het behoeft wellicht geen woorden welk parcours de dinosaurushelikopter van Ezra vervolgens boven de spannende brandnetels in de Halsche Beemden heeft afgelegd, maar ik kan verzekeren dat het een milieuvriendelijke airshow was met begeesterende muziek! De helikopter had iets weg van een vliegende akoestische gitaar die bespeeld werd door een al even bevlogen stuntpiloot. Uit de cockpit klonk een onvermoeibare stem die “the house of the rising sun” de eeuwigheid in zong. Was het de warme ziel van de lieve, oude vliegden? Of was het toch eerder de magie van een speels klein ventje in de grootsheid van de Halsche Beemden? Ik zou het niet precies kunnen zeggen! Maar er was iets in de olijke loopings en de spectaculaire salto’s dat verraadde hoezeer de nestor van het bos de jonge, groene bron van leven deed leven. En in dat kleine, grote geluk kon ik enkel vol bewondering besluiten: “you rock, lieve oude knar!”

Tekst en foto’s: Marlies Van Beeck

WIJ KIJKEN VOORUIT

+32 3 314 52 99 +32 472 48 53 41
Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

BEKIJK HIER DE VERREKIJKERS

ALTIJD OPEN OP:
WWW.OPTIEKDOMINIEK.BE

Maandag t.e.m. vrijdag 09.00 - 12.30u en 13.30 - 18.00u • Zaterdag 09.00 - 17.00u

Biofarm Den Beldijk

In Meerle

'Een reeks artikelen over duurzame landbouwinitiatieven in onze streek', een leuke uitdaging waar ik graag mijn energie in steek. Tot ik ontdek dat het heel erg moeilijk is om werkelijk duurzame projecten te vinden. De criteria zijn lokaal, korte keten en biologisch. Bij het gemeentehuis vang ik bot, dus ga ik zelf maar op onderzoek uit.

Ik heb wel eens biologische aardbeien gekocht bij het Willaardenhof, (artikel 't Bieteutje nr 2 – 2023) navraag leerde dat die inderdaad van een lokale bioteler uit Meerle komen.

Een afspraak met Raymond Goetschalckx is snel gemaakt. "Kom maar langs, ik heb niks te verbergen." "Maar wel graag op zondag, dan kost het me het minste tijd."

Ik neem Dimitri mee als fotograaf. Met zijn kennis van natuur en interesse in landbouw hoop ik op een goed verhaal.

Helaas, het is geen mooi verhaal. Het is een verhaal van keihard werken, grote schulden, frustratie en hoe dan ook doorzetten, omdat het niet

Raymond Goetschalckx

anders kan.

Als we na twee uur terug in de auto zitten onderweg naar huis, is het heel stilletjes; we zijn allebei diep onder de indruk van deze hardwerkende mens die zo goed weet wat juist is, maar die zo moet knokken om overeind te blijven.

"Het is David tegen Goliath" zegt Dimitri. En daarmee is het hele verhaal samengevat.

Maar we laten Raymond zelf aan het woord.

Overgeschakeld naar biologisch

Raymond is getrouwd met Dorica, een Roemeense die destijds bij hem kwam plukken.

"Dorica en ik zijn in Roemenië eens naar de markt gegaan om te zien wat daar allemaal te koop is. Dat is een groot verschil, dat is echt een markt van lokale telers. Mooi vond ik dat, dat wil ik hier ook."

Raymond is van opleiding elektricien, maar zijn vader wilde dat hij diens aardbeienteelt overnam. Dat was een traditionele teelt, maar wel in de volle grond.

"Ik heb het te lang blijven doen, de prijzen waren dikwijls gigantisch laag. Wij hadden vroeger 10 hectare, die ik huurde en dat hebben we laten vallen, plukken voor 15 cent per punnet in de zomer; dat lukt gewoon niet."

"De kopers prefereren de substraatteelt. Al vijf jaar is het moeilijk om mijn hoofd boven water te houden en dit omdat de substraataardbeien beter worden betaald, ongeacht de kwaliteit. Maar voor mij missen die iets. Van smaak ga je het verschil niet proeven, dat zal ik niet zeggen, maar het is niet hetzelfde als een aardbei uit de volle

grond. Dat laatste is veel milieuvriendelijker dan teelt op steriele substraten met enkel chemische voedingsstoffen en chemische correctiemiddelen.

Kruisbessen tussen appels en peren

Veiling Hoogstraten verkocht zowel vollegrond als substraat, die moeten in verschillende bakken aangeleverd worden. De vollegronds telers wilden een andere kist hebben zodat de mensen in de winkel aan de kist kunnen zien dat het vollegrond is. Maar mensen kijken daar niet heen, ze weten het niet. Het oog verkoopt. En de prijs!"

"Na een voordracht over residuvrij telen bij de veiling en op advies van kenners zijn wij biologisch begonnen." De eerste drie jaar was het nog bio in omschakeling, het is een lange weg. Dit is pas ons eerste jaar dat we volledig bio gecertificeerd zijn. Nu is alles biologisch. "Aardbeien, frambozen, kruisbessen, appels en peren, boterboontjes, augurken, meloenen, soms kruiden..."

Blijven proberen

Aardbeienplantjes

Omdat we niet konden leven van de aardbeien alleen, hebben we iets

Frambozen

anders geprobeerd: de kruisbessen. Dat was een investering van 10.000 euro. Het eerste jaar heb je natuurlijk niks van opbrengst, het tweede jaar 2.700 euro (dan zijn de plukkosten er nog niet af!). Het derde jaar 2.300 euro... Dus pas na 5 jaar heb je je investering terug. De kruisbessen staan tussen de appelbomen en perenbomen. Nu krijgen we een redelijke prijs, maar je hebt er een heel jaar werk mee, twee keer per jaar snoeien, behandelen met biologisch toegestane producten tegen witziekte etc.

We lopen rond over de verschillende velden, door de tunnels onder de kappen. En wat ruikt het hier overal lekker!

"Hier staan de aardbeien voor volgend jaar: die planten, dat zijn doordragers, die planten we pas eind oktober, begin november." Als je die nu plant beginnen daar direct bloemen uit te komen, je moet je plant eerst wat laten groeien.

Dit zijn allemaal nog frambozen. Die staan onder kap, als daar een keer een regenbui op komt, zijn ze weg. Frambozen bewaren eigenlijk beter aan de plant, dus plukken we ze liever later, maar als het warm wordt dan worden ze zachter en dan worden ze niet meer verkocht. Dus plukken we ze eerder en steken we ze in de frigo.

Hier staan Galiameloenen, maar die worden te groot. De groothandel wil alleen kleintjes. Bij ons zitten er bij van 3 kilo, die niemand wil hebben. "Ikzelf zou liever een grotere kopen, daar zit meer vruchtvlees aan, die kleintjes hebben relatief veel schil."

Aan de zijkant van het meloenenveld staan bonen, geen plekje wordt onbenut gelaten.

"We proberen van alles." Kruiden, bv. dille; dat werd gevraagd, dus hebben

we dat gezaaid en toen we het hadden moest niemand het meer hebben. Tuinmelde (rode spinazie) hebben we ook geprobeerd. Dat was op advies van Brussel, ze moesten in juli een deel hebben, we hebben dat gezaaid en uiteindelijk hebben ze het op een ander besteld. Vorig jaar was het zaad 30 euro, nu hetzelfde 120 euro. Daar kun je niks meer aan verdienen."

Meloen, en aan de zijkant boontjes

D: Kweek je je eigen plantgoed zelf?

"Nee, dat kopen we. Zelf vermeerderen mag niet, je moet een licentie hebben. Er is niets beter dan je eigen planten en dat is niet moeilijk. Dan heb je het zelf in de hand, maar je mag het niet, of je moet toestemming krijgen van de licentiehouder, maar dat is alleen weggelegd voor professionele plantenkwekers die een contract met de licentiehouder aangaan, maar zo ver komen wij niet.

Het plantmateriaal dat we dan krijgen, is niet vers genoeg naar mijn zin. Bij ons was de regel, toen wij zelf nog planten wonnen: 's morgens uitdoen, 's avonds geplant. Maar de kwekers doen dat uit, die worden dan overdag gesneden op een tafel, dat wordt door een machine gedraaid en pas de dag daarop of zelfs nog een dag later kun je die halen, dan wordt het groen al wat bruin en de wortels al wat ingedroogd."

Een moeilijke afzetmarkt

Het is zoeken naar een afzetmarkt; kopers zijn er wel, maar de prijzen die ze bieden zijn veel te laag.

Wij leveren vooral in Brussel aan een

groep van een 70-tal particuliere kopers. Dat zijn voornamelijk Roemenen. We geven door wat we ter beschikking hebben en die bestellen. Het begint te groeien.

Augurken telen we ook speciaal voor de groep in Brussel en voor thuisverkoop en het overschot gaat naar de gangbare afzetmarkt omdat er in de Bio geen afzet is. Prijzen van augurken op de gangbare markt zijn tien dagen goed geweest, maar nu weer erg laag; en je moet je pomp laten draaien, oogsten en je oogst naar Hoogstraten brengen. Je kunt alles naar de gangbare afzetmarkt brengen, maar tegen welke prijs...

De vraag bij Bio is ook heel wisselend: de ene keer willen ze 50 bakken en de andere keer maar 5. Je weet het op voorhand niet. Voor de thuisverkoop moet je alles met mondjesmaat zien te hebben op elk moment.

Vier jaar geleden hebben wij watermeloenen aan de school cadeau gedaan, ze mochten die dan verkopen voor henzelf. Zelf kregen we ze niet

verkocht omdat de gangbare markt strenge regels heeft voor afmeting en kleur, daar zeiden ze: ze zijn te groot en niet rood genoeg binnenin, die van Griekenland zijn allemaal even groot en donkerrood binnenin. Uiteindelijk is er bijna niets van verkocht.

Hier hebben frambozen gestaan, die hebben we uitgetrokken: als je ze eerst in de frigo moet steken en achteraf op de composthoop: dat doet zeer! Vorig jaar hebben we 2000 punnets op de composthoop gereden omdat in de vakantieperiode de verkoop te klein was en de frambozen te lang in de

10% korting

op alle wandelschoenen van Lowa en Regatta en op de wandelkousen van Bridgedale
op vertoon van uw lidkaart van natuurlpunt.

FRAMANDI

Schoenen - Lederwaren

Vrijheid 71 & 83, Hoogstraten, 03 314 11 84

frigo moesten blijven staan. Met als gevolg dat deze na een tijdje kwalitatief niet goed meer waren.

De biologie in de grond en in het voedsel

Mensen denken van bio: dat is alleen onbespoten. Dat is waar, maar het voornaamste punt is de biologie die in je grond zit, die wordt opgenomen door je plant en dat zit in je fruit. Dat blijft maar vijf uur leven. De boodschap: vers eten! Direct gereed maken. Wat in de supermarkten ligt ziet er fantastisch uit, maar die biologie is er uit! Dat mist iets, het is te lang onderweg. Korte keten is heel belangrijk.

Dat geldt voor alle producten: het is veel lekkerder en gezonder als het aan de plant kan rijpen en kort na het oogsten gegeten wordt. Maar zo werkt het niet, het moet nog een hele weg afleggen voor het bij de mensen thuis ligt. Dus moeten we vroeger oogsten zodat het nog bewaard kan blijven voor transport en ompak.

Biologisch voedsel wordt gezien als een niche maar het is een must; het moet voor iedereen toegankelijk zijn en daarom pleit ik voor meer lokaal geproduceerd, vers van bij de

Zaaigoed

producent en wat het seizoen te bieden heeft.

Waar ik ook voor pleit is dat Bio beter wordt bijgestaan door de overheid, het is tenslotte de toekomst van onze kinderen. Zoals we nu bezig zijn gaan we het niet redden.

Het grote probleem van heel de zaak: de grote belanghebbenden zitten overal achter. In de gangbare periode krijg je adviseurs over de vloer en die zeggen dan: "Je moet toch eens een grondontsmetting doen" (of omschakelen op substraat). Tijdelijk werkt dat beter, maar het goede in de grond gaat ook kapot, je veruïneert alles.

Ik weet zeker dat mijn velden gezond

zijn. Dat wordt streng gecontroleerd. De limiet is 80 eenheden nitraat, ze hebben drie stalen gepakt hier, en het hoogste dat ze gemeten hebben was 8 eenheden.

Onze meststoffen zijn plantaardig, en op natuurlijke basis. Ik ga mijn beestjes (natuurlijke predatoren) in Den Hoorn halen, een uur rijden, maar daar zijn ze veel goedkoper dan hier. Je vraagt je af waarom: het zijn dezelfde beestjes, enkel een andere verdeler.

We zetten zoveel mogelijk onder kappen om te beschermen. Ik werk veel met zwart plastic om af te dekken tegen onkruid. Het blijft warm, teveel aan water gaat er langs en trekt zo toch de grond in, dan gaat het niet verloren. En ook om de zaak rendabel te houden, om niet alle uren van de dag onkruid te moeten uitdoen.

Schulden

Als je nu biologisch kunt starten, zonder schulden, dan is het wel te doen. Maar als je met een schuldenlast uit het verleden zit, is het heel moeilijk. Ik weet niet wat we allemaal nog moeten gaan zoeken om eigenlijk rond te komen, want daar doen we het voor. Wij kunnen niet werken voor de prijzen die we krijgen.

Ik moet nog verder, ik moet het huis dat ik destijds gezet heb voor mijn personeel (de seizoensplukkers) nog afbetalen, en dat is moeilijk. Ik moet door. We werken dag en nacht, en we zitten aan de grond. Ik heb momenteel maar 1 persoon in dienst, dan mijn vrouw en ik en mijn zus die helpt. Om 5 uur sta ik op en voor 23 uur lig ik niet in bed.

We beginnen in januari al, met het zaaigoed en de stekken. Dat doen we onder een dubbele kap, zelf gemaakt van recupmateriaal. Maar dat moet verwarmd worden, met een gaskanon. Dat kost geld.

We krijgen GMO op de veiling Hoogstraten, naargelang je levert. Maar ik lever niet veel aan de veiling. (Producentenorganisaties in de sector groenten en fruit krijgen de subsidie Gemeenschappelijke marktordening (GMO). Hiermee kunnen zij bijvoorbeeld de groenten- en fruitproductie van hun leden verduurzamen).

Winkeltje

We bekijken het winkeltje: een ruim assortiment groenten in bakken en wat rood fruit in een koelkast. Alles ziet er mooi en vers uit. Er komen enkele Roemenen groenten kopen, ook zij weten: nergens verser en goedkoper dan hier!

L: "Hier moet je een beetje reclame voor maken." Dit moet een beetje bekendheid krijgen in de streek. Het is vers en goedkoper."

Het winkeltje

R: "Het is de bedoeling dat ze het hier lokaal komen halen." Dat is op een dag na vers product.

Dat kan je in een biowinkel nooit voor deze prijs kopen. Maar ik kan niet investeren, ik moet een koelcel hebben. Die schuur is niet geïsoleerd, dan blijven de groenten niet lang goed. Grote kosten kan ik niet maken."

We krijgen een fles frambozensiroop en allerlei potten met lekkers gemaakt door Dorica. Confituur van rozenblaadjes, tomatensap, pikante tomatenconfituur, ingemaakte gemengde groenten in pot. Thuis ontdekken we hoe lekker alles smaakt!

Allen naar Meerle!

Auteur: Lydia Bottenburg

Adres: Biofarm Den Beldijk
Strijbeekseweg 43,
2328 Meerle

VERSMISSEN JANSSENS & PARTNERS

UW VERZEKERINGSMAKELAAR
UW BANKIER

GRAVIN ELISABETHLAAN 7, 2320 HOOGSTRATEN - TEL. 03 314 37 88 - WWW.VERSMISSENJANSSENS.BE

FSMA 019646 A-B

RPR 0427.924.606

Vrijheid 184
2320 Hoogstraten
info@optiektomdebruyne.be
03/314.69.37

TOM DE BRUYNE

OPTIEK

Leden natuurlpunt:

10%
KORTING
op glazen*

10%
KORTING
op monturen*

10%
KORTING
op zonnebrillen*

OC Honsem

Natuurpioniers in Meersel-Dreef

Natuurpunt Markvallei bestaat ondertussen 42 jaar. Maar ook voor de officiële start liepen er in onze Noorderkempen al mensen rond met een meer dan gezonde belangstelling voor natuur. En die mensen waren niet altijd afkomstig uit onze eigen streek.

Ook in de zomer van 1976 kregen we

osc's (ornithologische studiecetra). In de praktijk kwam het erop neer dat de OC toestemming had om nestkastjes op te hangen en vogels te ringen in bepaalde gebieden. In de provincie Brabant was er veel contact met professor Edgar Kesteloot. Later zijn de OC's er afdelingen geworden van de Belgische Vogel- en Natuurreservaten. In de Kempen gingen die groepen

een bezoek aan het toen al vermaarde Turnhouts Vennengebied. Maar de interesse van de groep ging evenzeer uit naar de natuurrijkdom in de Vallei van het Merkske, toen al legendarisch.

Het natuurgebied van Dupret werd later gehuurd door BNVR (later Natuurreservaten, nog later Natuurpunt). Aangestuurd door Hugo en BNVR heb ik er nog een tijdje gemaaid en gehooïd op het hooiland naast de Mark. Maar na de ruilverkaveling en de rechttrekking van de Mark nam de ecologische waarde van het perceel sterk af. Ondertussen is het natuurgebied van eigenaar veranderd. De erfgenaam van Guy Dupret verkocht het aan zijn zakenrelatie Cools.

Ik was vrij snel onder de indruk van de persoon Hugo Abts en had snel door dat het "gene gewone" was. Zo bleken op dat moment projectontwikkelaars bezig te zijn om domein Elsakker te verkavelen. Ik was daar helemaal niet van op de hoogte, maar leerde dat Hugo er in geslaagd was er "op hoog niveau" een stok voor te steken en ervoor te zorgen dat de Vlaamse overheid het gebied kocht van de toenmalige eigenaar Lauwers. Later kwam ik Hugo nog heel veel tegen. Niet moeilijk als je bezig bent met natuur en Natuurpunt. Hij groeide uit tot een van de boegbeelden van onze vereniging.

De werking van de OC's blijkt aan de basis te liggen van de verdere ontwikkeling van verenigingen voor natuurbehoud in Vlaanderen. Om je daarin te verdiepen raden we aan het artikel over veertig jaar Natuurpunt Oost-Brabant te lezen. Je vindt het hier: <https://www.natuurpunttoostbrabant.be/docs/PDF/NL2011-extra-def-Geschiedenis.pdf>.

Tekst: Drej Oomen

zo'n bezoek. Een groep jonge, enthousiaste natuuractivisten streek neer in het rustige Meersel-Dreef. Ze verbleven er in de hoeve bij Marie Kerstens. In de groep zaten een aantal coryfeeën die later een meer dan bepalende rol zouden spelen in het natuurbehoud in Vlaanderen.

Het ging over een groep van "OC Honsem", onder leiding van Hugo Abts. OC stond voor "ornithologische commissie", eigenlijk een beetje de voorlopers van de huidige Natuurpuntafdelingen. De OC's waren een soort actiegroepen die werkten rond het ringen van vogels, ze voerden actie tegen de vogelvangst, allerlei verkavelingen en crossevenementen...

Er waren toen vrije reservaten of

meestal op in de Wielewaal.

De groep die in Meersel-Dreef neerstreek was onder impuls van Hugo Abts al actief bezig met natuurbeheer. Zo liep ik hen ook letterlijk tegen het lijf.

In die tijd deed ik niets liever dan door de bossen te struinen, ook op plaatsen waar je eigenlijk niet mocht komen. In het domein van Dupret liep ik zo de betreffende groep tegen het lijf. Ze waren bezig met het plaggen van het hoogveengebied. Er was meteen een klik, mede omdat ik de regio Honsem en Meldert kende als intern van het daar gevestigde Sint-Janscollege. Ik had het genoeg met hen een aantal dagen op te mogen trekken. Ik hielp bij het plaggen en we brachten onder andere

Nachtje op Den Rooy

Nachtje op Den Rooy

Fotowerkgroep op de Halsche Beemden

Big Jump

De voorbije maanden in beeld

Fotowerkgroep op de Oude Buisse Heide

Tweedaagse van de Dienst Natuurbeleving

SNUIT buschcraft

SNUIT buschcraft

Finish Natuurpunt Expeditie

Finish Natuurpunt Expeditie

Big Jump

Big Jump

wandelen, natuurbeheer, genieten,...

Klimaatzaak actie

Erfgoedtocht Heerle

Libellen-excursie met Joeri Corsten

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be.

Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ALS JE TWIJFELT OVER PENSIOENSPAREN, IS HET MISSCHIEN TIJD OM ERMEE TE BEGINNEN

Twijfelen is normaal en het is ook goed.
Want twijfel zorgt voor verandering.
En zonder verandering is er geen vooruitgang.

Zet je twijfels om in daden met ING.

Meer info bij je ING-kantoor in Hoogstraten of in Beerse en op ing.be/doen

do your thing

De voorwaarden van toepassing op de diensten van ING (algemene en bijzondere voorwaarden, reglementen, essentiële informatie voor de spaarder, productfiches, tarieven en alle andere bijkomende informatie) zijn beschikbaar in de ING-kantoren, op www.ing.be of telefonisch op het nummer 02 464 60 04 • ING België NV • Bank/Kredietgever • Marnixlaan 24, B-1000 Brussel • RPR Brussel • BTW: BE 0403.200.393 • BIC: BBRUBEBB • IBAN: BE45 3109 1560 2789 • www.ing.be • Neem contact op met ons via ing.be/contact • Verzekeringsmakelaar ingeschreven bij de FSMA onder het nummer 0403.200.393 • Verantwoordelijke uitgever: Sali Salieski • Sint-Michielswarande 60, B-1000 Brussel • 2023. 721759

De Akster is dé natuurbelevingswinkel van het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

Gelegen in het natuureducatiecentrum is het de plek
waar u allerlei artikelen kunt kopen om de natuur
dichter bij huis te halen.

De Akster is dé winkel voor de echte
natuurlijkhebber. Niet alleen informatieve
boeken en voor deskundig advies bent u
bij ons aan het juiste adres. Ook hebben
we leuke decoratieve cadeau artikelen
om bijvoorbeeld de dieren in de tuin een
handje te helpen. Daarnaast heeft het
centrum een eigen werkplaats waar onze
vrijwilligers diverse soorten nestkasten
maken. We maken oa kasten voor de
kleinere vogels als mezen, boomkruiper en
roodborst, maar ook voor de bosuil, torenvalk,
kerkuil of steenuil. Onze winkelmedewerkers
kunnen u adviseren bij het maken van een keuze.

De opbrengsten van De Akster komen direct ten
goede aan ons centrum.

De Akster, uw verrekijker-specialist

Overweegt u de aanschaf van een
verrekijker en wilt u goed advies?
Maak dan een afspraak met een van
de verrekijker-specialisten van onze
winkel. Zij adviseren u bij uw aankoop
en bieden u verschillende opties zodat
u goed kunt vergelijken. We verkopen
merken als Swarovski Optik, Bynolyt,
Bushnell en Vortex. Een afspraak
kunt u maken via 076-5974165 of via
deakster@vrczundert.nl.

AKTIE!

Breng dit Bieteutje
mee en ontvang bij
de aankoop van een
nieuwe verrekijker
de "Nieuwe Zakgids
Vogels" van Peter
Hayman of emmer
wintervoer cadeau!

VRC Zundert - Luitertweg 36a – 4882TD Zundert – 076-5974165
www.vrczundert.nl – Volg ons op Facebook en Instagram

Kom de Stilte beleven

In Hoogstraten op 28 en 29 oktober

De jaarlijkse campagne 'Dag van de Stilte' vindt elk jaar plaats in het weekend dat het winteruur ingaat en er dus een uur 'over' is. Mooi om even bij 'stil te staan', en dat uur op een zinvolle manier in te vullen. Dit jaar vindt de campagne plaats in het weekend van 27-28-29 oktober.

Stiltepioniers in de Kempen verrassen jou met activiteiten op bijzondere locaties in stads- of dorpskern en in de wijde natuur. Want stilte, natuur en erfgoed gaan mooi hand in hand.

Op zaterdag 28 en zondag 29 oktober nodigen we jou uit in Hoogstraten om de stilte op te zoeken en te ervaren wat stilte en rust met je doen. Er zijn twee prachtige activiteiten waaraan je kunt deelnemen. Let op: vooraf inschrijven is noodzakelijk!

ZATERDAG 28 OKTOBER

“STILTE IN NATUUR EN MUZIEK”

Al wandelend in stilte ontmoeten we een schaapskudde en gaan we via trage wegen naar een accordeon-concertje in het idyllisch kapelletje O.L.V van de Akker. De huifkar geeft ons een lift terug waarna je geniet van een verse kop soep.

- 📍 Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske De Klapekster
- 🕒 8u tot 13u
- 💶 € 5 per persoon (incl. huifkartocht en soep)

De wandeling is helaas niet geschikt voor kinderen.

Inschrijven via: www.natuurpuntmarkvallei.be

Een organisatie van Natuurpunt Markvallei i.s.m. VZW Kemp, 't Hallehof, Flor Verschuieren en Kerkfabriek Minderhout

ZONDAG 29 OKTOBER

“OPEN AL JE ZINTUIGEN”

Wanneer je in stilte de natuur ervaart, dan merk je dat al je zintuigen op scherp staan. Kom jij dit ook ervaren en meewandelen vanuit het natuurgebied de Aschputten?

In het Kapucijnenklooster in Meersel Dreef geniet je nog na tijdens een ligconcert. Componist en muzikant Florejan Verschuieren en Seraphine Stragier laten je meestromen op de klanken van piano, harp en cello.

- 📍 Kapucijnenklooster, Dreef 38, Meersel Dreef
- 🕒 12u tot 16u
- 💶 Deelnameprijs: 15 €

Inschrijven via: www.gchoogstraten.be

Een organisatie van Natuurpunt Markvallei i.s.m. Gemeenschapscentrum Hoogstraten

Hulp bij de cryptopuzzel nodig?

A20	B5	C17	D11	E23	F6	G3	H10	I21	J14	K4	L16	M18	N1	O13
P8	Q0	R19	S2	T12	U15	V7	W24	X0	Y9	Z22				

ASB

STUDIEBUREAU BOUWKUNDE

Minderhoutdorp 4 - 2322 Minderhout
03 - 314 41 15
www.tuinmachinesstoffels.be

Uwadviseur voor kredieten
& verzekeringen zowel voor
particulieren als KMO's

bevoegde partner
van

DVV

Van Huffel Verzekeringen NV
Vrijheid 74
2320 Hoogsteden
03/314.46.10
vanhuffel@dvv.be
www.van-huffel.be

Do de gratis
check-up
online

FSMA 14563 A

Paul van Huffel

**Carolinestraat 11
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Email : info@love2heal.be**

Weetjes over vogels

Deel 5: voortplanting (3)

Tekst: Jef Leestmans - gebaseerd op het artikel Vogelfysiologie van Geert Creylman en Jef Brandt

In deze reeks van artikels gaat Jef ons meenemen in de wondere wereld van de vogels. Hij zal het wetenschappelijk artikel over vogelfysiologie hiervoor wat aanpassen naar een iets vlottere tekst zodat iedereen kan meegenieten en wat kennis kan opdoen. Vogels zijn overal te zien, maar dikwijls weten we er echt niet veel over zoals hoe zingen ze, hoe vliegen ze of dromen vogels, waarom vallen ze niet van een tak als ze slapen. In een paar afleveringen gaan we op deze vragen in. In dit nieuwe artikel zoomen we wat dieper in op de voortplanting van vogels. De foto's van vogels ter illustratie zijn van de hand van Jef Leestmans.

Fysiologie van de voortplanting - broeden

Het broeden: een vogelembryo ontwikkelt zich buiten het moederdier, dit i.t.t. de meeste zoogdierenembryo's, maar hoe krijgt het embryo voeding, vocht en zuurstof en een voldoende temperatuur?

Bij vele soorten is er de vorming van een zgn. broedvlek, waardoor de vogels de bloedtoevoer naar een naakt stuk huid kunnen controleren en zo de temperatuur regelen. Bij vrouwelijke koolmezen is vastgesteld dat ze zelf de duur van de ontwikkeling van het embryo in het ei kunnen bepalen en dat dit afhankelijk is van het weer: hoe kouder het is hoe minder lang dat ze gaan broeden en hoe trager de ontwikkeling zal verlopen, bij warmer weer gaan ze langer broeden. Bedoeling is dat hun jongen uitkippen op het beste moment van het rupsenseizoen (een mezenjong

heeft ongeveer 1000 rupsen nodig tijdens zijn 2 eerste levensweken). Eitjes die aan de buitenste rand van het legsel liggen worden vaker verplaatst, vrouwtjes zijn blijkbaar in staat om de individuele temperatuur van de eieren te voelen en daarop te reageren.

I.t.t. de zoogdierenfoetus, begint een ontwikkeld kuiken in het ei (dus vlak vóór het uitkippen, wat men de geboorte zou kunnen noemen) reeds te ademen, met lucht uit de luchtzak die via de poriën in de schaal aangevuld wordt met zuurstof. Zuurstof kan door de eischaal heen naar binnen gaan, CO₂ en water gaan door de eischaal naar buiten. Dit gebeurt door minuscule poriën in de eischaal waardoor de bloedtoevoer van het embryo in verbinding staat met de buitenwereld, zuurstofopname gebeurt dan niet door longen maar door

diffusie door de eischalen naar de onderliggende bloedvaten.

De dooier is niet de eicel waaruit het embryo zich ontwikkelt maar de voedingsbron voor het embryo en bevat voornamelijk vet en proteïnen. Het embryo (aanvankelijk een kiemplaat), zit op de dooier en via bloedvaten naar de dooier neemt het zijn bouwstoffen op. Vocht haalt het embryo vooral uit het wit van het ei dat rondom de dooier zit, daarom neemt het gewicht van het ei af tijdens de broedperiode en dit met ongeveer 15%. Hoewel het gewicht van eieren varieert van 0.3 g tot 9 kg, de broedtijd van 10 tot 80 dagen en de relatieve omvang van de dooier naargelang de soort varieert van 14 tot 67 %, is het verlies van vocht tussen de tijdspanne van leggen en uitkomen bij alle soorten ongeveer 15 % van het oorspronkelijk gewicht van het ei, daarom weegt een bebroed ei lichter dan een vers.

Hoe groter de dooier van een ei is, des te meer voedsel het bevat voor het kuiken, nestvlinders hebben dan ook doorgaans eieren met grote dooiers, maar met minder albumine.

Tijdens de groei is er waterproductie dat als waterdamp door de poriën gaat, door dit verlies komt er ruimte vrij in het stompe deel van het ei, de luchtkamer vergroot en er komt meer zuurstof in die het embryo dan nodig heeft om de eischaal te doorbreken.

Een legsel eieren van een vrouwtje

De meeste plevieren zijn nestvlinders dat betekent dat de jongen onmiddellijk nadat ze uit het ei komen zelf voedsel moeten zoeken, de ouders beschermen wel de jongen en houden ze ook droog en warm

Het vrouwtje van de eidereend verlaat het nest tijdens het broeden niet

pimpelmees bevat meer kalk (Ca) dan aanwezig in haar hele skelet: hoe vinden vogels voldoende kalk voor de opbouw van hun eieren?

Tijdens de perioden van eileg is de kalkbehoefte is zeer groot, bij vele soorten halen de ♀♀ hun calcium uit het skelet. Dit is ook het geval tijdens de lactatie periode van zoogdieren. Het skelet moet dan daarna hersteld worden. Bij vogels gebeurt dit door de vorming van het zogenaamde medullair been: onder hormonale invloed, enkele weken vóór de eileg, is er een bijzondere afzet van calcium door een wisselwerking van cellen die zorgen voor de beender op- en afbouw en daardoor wordt er aan de kalkbehoefte tijdens de eileg voldaan.

Mezen, waar o.m. de grootte van het nest bepalend is voor het aantal eieren, hebben voor één eilegsel meer Ca nodig dan het totaal dat hun skelet bevat en vullen die Ca behoefte niet uit hun skelet aan maar door de kalk uit schelpen van slakken op te nemen. Tijdens de eileg periode besteden ze dan ook zeer veel tijd op zoek naar slakkenschelpen.

De zure regen tijdens de jaren zestig/zeventig had tot gevolg dat er minder huisjesslakken waren en dus minder kalk ter beschikking was, wat ook nadelig was voor de zanglijsters. Net zoals het gebruik van DDT de dikte van de eischaal van roofvogels nadelig

beïnvloedde.

Om de voorraad calcium in het bloed en in het skelet op peil te houden moeten dieren dagelijks over een portie kalk kunnen beschikken; dit halen ze uit de voeding, maar ze nemen, indien beschikbaar, ook kalkhoudende stoffen op zoals schelpen, eierschalen, minerale kalk, ook stopverf of zachte bouwsteen.

Naarmate het embryo groeit wordt de eischaal dunner en de kalk die vrijkomt wordt door het embryo geabsorbeerd voor de opbouw van zijn skelet maar – zeer belangrijk - ook voor de vorming van de eitand, het werktuig dat het embryo nodig heeft om de eischaal te doorbreken.

Hoe wordt een ei beschermd tegen microbiële infecties?

De nestomgeving creëert ideale omstandigheden voor bacteriële groei (vocht, temperatuur, afbraakproducten...) De buitenste laag van de eischaal is een beschermende laag die bacteriële infecties voorkomt, daarom mogen commerciële kippeneieren niet gewassen worden. Deze buitenste laag komt echter niet voor op de eischalen van hoppen, maar de uitscheiding van hun stuitklieren op de eieren biedt ook die antimicrobiële bescherming. Dit zou ook bij sommige andere soorten het geval kunnen zijn, waarbij de grootte van de stuitklier in relatie

staat tot het aantal eieren en het totale ei-oppervlak.

Ondanks deze bescherming kunnen sommige microben (bv. *Salmonella* spp.) echter wel via de poriën door een eischaal binnendringen.

Voor het 'wit van ei' of albumine is de meest beschermde barrière. In tegenstelling tot de reptielen bevat het vogelei vrij veel albumine en dit zorgt tevens voor de waterbehoefte van het embryo. Door de eischaalporiën is er uitwisseling van zuurstof en koolzuur maar ook een risico op infectie en moet er ook bescherming zijn tegenover fysische en biologische factoren.

Het wit van ei bestaat uit 4 concentrische lagen en is zeer alkalisch (pH 9-10, wat weinig gewild is door microben) en beschermt tegen biologische en fysiologische invasie. Bovendien laat deze mysterieuze laag van het ei overleving van bacteriën haast niet toe door het gebrek aan microbiële voedingsstoffen en omdat het een 100-tal eiwitten bevat met antimicrobiële activiteit waaronder het lysozyme, een bacteriënvernietigend eiwit. Het wit van ei is dus een uitzonderlijk beschermingssysteem.

Een zoogdier neemt zijn eerste ademteug bij het verlaten van het moederlichaam, hoe gebeurt dat bij vogels?

Vooraleer een kuiken met behulp van de eitand uit het ei breekt moet het 3 zaken eerst afwerken:

(1) het moet beginnen de bloedtoevoer van het netwerk van bloedvaten aan de binnenzijde van de eischaal af te sluiten en dat bloed opnemen in zijn lichaam.

(2) het moet onafhankelijk worden van de zuurstof die door de poriën van de eischaal zich verspreidt in het netwerk van de bloedvaten aan de binnenzijde van de schaal. Het neemt zijn eerste adem op in zijn longen bij het doorprikken van de luchtkamer boven in het ei.

(3) het kuiken moet de restanten van de dooier naar zijn buik opzuigen via de steel die de dooier verbindt met

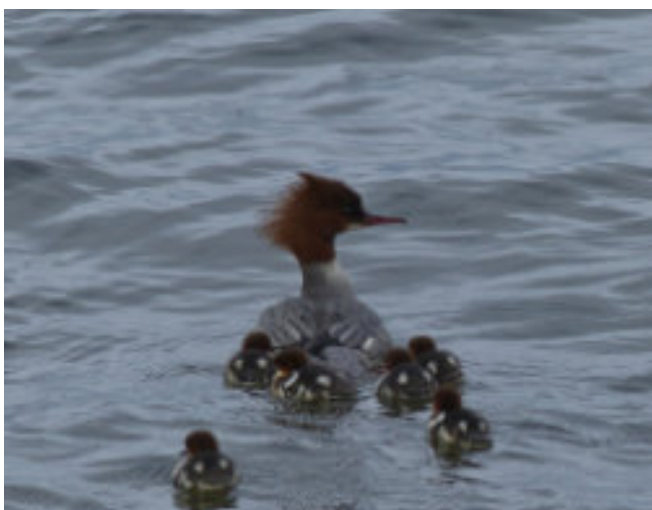
zijn dunne darm. Een vogel heeft dus inderdaad ook een navel! Deze dooierzak zal zijn reservevoedsel zijn gedurende de eerste uren tot maximaal twee dagen na het uitkippen. Eens uit het ei zal de communicatie tussen het 'vrije' kuiken de andere kuikens stimuleren om ook hun eischal te doorbreken.

Hoe zit het met de ouderzorg?

Bij vele vogels zorgen beide ouders voor de jongen tijdens de nestfase maar ook daarna. Kuikens van nestvlieders (kievit, grutto, tureluur.....) moeten meteen zelf voedsel zoeken maar warmen zich de eerste week af en toe bij de ouders. Jongen van meerkoeten, futen en scholeksters zijn nog niet helemaal zelfstandig en meerkoeten vangen waterinsecten voor de jongen, futen voeren insecten en vissen, bovendien zijn hun jongen nog niet 'waterdicht' en houden zich warm en droog op de rug van de ouders. Waterhoenen delen de ouderzorg op een heel eigen manier: mannetje en wijfje nemen elk de zorg van een deel van de jongen waar. Bij alken zijn het vooral de mannetjes die het jong uit het nest lokken en er verschillende weken op zee bij blijven.

Bergeenden doen aan crèche vorming en zorgen voor de jongen van verschillende nesten.

Nestblijvers worden nog weken na een gevoederd vooraleer ze vliegrijp zijn.

De jongen van de Grote zaagbek zijn nestvlieders maar ze worden nog wel door de ouders gevoed

Ook de Noordse stern is een nestvlieder maar de jongen worden door beide ouders gevoed tot ze vliegsvlug zijn

Ouderzorg bij dodaars: wanneer ze een nest met jongen hebben gaat het ♂ de zorg voor de jongen overnemen terwijl het ♀ begint te broeden op eieren in een 2de nest.

De franjepoot en de morinelplevier ♂ neemt de ganse broed- en ouderzorg voor zich. Bij de morinelplevier begint het vrouwtje dikwijls met een ander nest bij een ander ♂, daar morinelplevieren nestvlieders zijn en de jongeren zelf hun voedsel zoeken is één partner voldoende om de jongen warm te houden, hun nesten liggen ook op bergplateaus waar weinig predatoren zijn hierdoor kan een wijfje verschillende legsels maken. De paarse strandlopers delen de broedzorg maar eens de eieren uitkomen zorgt enkel het ♂ voor de kuikens.

Sommige soorten verlaten het nest nooit tijdens het broeden: eidereenden blijven zonder voedsel gedurende 1 maand op het nest broeden tot de kuikens uitgekipt zijn en het nest kunnen verlaten.

Soms gebeurt het broeden en het voederen van de kuikens enkel door het ♀, maar brengt het ♂ wel voedsel voor het ♀ bv steenarend, visarend en vele roofvogelsoorten.

De verdeling van de

ouderzorg is niet noodzakelijk een strikt gegeven per soort en de tijd die elke ouder per broedbeurt spendeert kan zelfs zeer sterk variëren binnen een soort. Bij mantelmeeuwen bijvoorbeeld kan de broedzorg gelijk verdeeld zijn, maar soms kan ofwel het mannetje ofwel het vrouwtje het grootste deel van die taak uitvoeren. Bij gelijke verdeling van de broedzorg is er wel opvallend veel meer vocale communicatie tussen de ouderparen bij de afwisseling van de broedwacht, alsof ze de taakverdeling grondig afspreken. (Kavelaars, 2019)

Een bijzondere vorm van ouderzorg is het stiefouderschap en dit komt relatief veel voor bij vogels en is, behalve bij gevallen van broedparasieten, gerapporteerd bij soorten die zelfs van nature vrij vijandig tegenover elkaar zijn bv. kraaien die zorgen voor een gaai-kuiken. Ook bij sterns, mussen, roodborst, stormvogeltjes, mezen en rietzangers zijn er gevallen van stiefouderschap bekend. Het altruïstisch gedrag van stiefouderschap biedt weinig evolutionair voordeel, vermoedelijk mogelijke aanleidingen die dit gedrag stimuleren kunnen zijn: destructie van het eigen nest, hormonale invloeden, mannelijke vogels die gestimuleerd worden door de kuikenroep en jongen uit naburige nesten voederen. In Zwitserland werd een geval van stiefouderschap vastgesteld bij hopen die, na verlies van hun broedsel, een koppel draaihalzen ter hulp kwamen bij het grootbrengen van hun jongen.

Bastaardjongen, zelfs van gemengde

Bij Houtzagerij Van Erck krijgt de boom een nieuw leven als VLOERPLANK.

massief eiken kwaliteitsvloeren

verschillende breedtes en diktes

plaatsing door vakmensen mogelijk

voor doe-het-zelvers uitgebreide leginstructie

scherpe prijzen

rechtstreeks van zagerij naar particulier.

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

VERZEKERINGEN
KREDIETEN
SPAREN & BELEGGEN
VASTGOED – IMMO POINT VERHOEVEN

INFO@VANBAVELROMMENS.BE
WWW.VANBAVELROMMENS.BE
03 315 72 54
MEERDORP 21 – 2321 MEER

soorten, doordat wijfjes bevrucht werden door een andere partner of wanneer vreemde eieren gedeponeerd werden in een nest vóór het legsel voltooid was, zijn niet ongewoon en beschreven bij minstens 234 vogelsoorten o.m. bij mezen, purperreigers, kwak, grote zilverreiger, ralreiger.

Koekoeken parasiteren bij voorkeur steeds op dezelfde gastheer-soorten, maar hoe weten jonge koekoeken tijdens hun eerste 'broed' periode bij welke soort ze hun ei moeten deponeren?

Het voordeel voor koekoeken om aan broedparasitisme te doen is dat ze per broedseizoen veel meer eieren kunnen leggen (tot een 25-tal) en geen energie rovende ouderzorg moeten besteden.

Herkenning van de te parasiteren gastheersoort door het kuiken gebeurt reeds tijdens het embryonale stadium op het geluid en vermoedelijk ook de geur van de stiefouders tijdens het broeden en daarna in het nest. Mogelijk zal de opgegroeide vogel ook het soort-specifieke biotoop herkennen waarin hij is grootgebracht.

Bij de morinelplevier broedt het mannetje en hij verzorgt nadien ook de jongen

DOETKICK

Vrouwelijke koekoeken leggen hun eieren steeds bij dezelfde gastoudersoort, bij sommige koekoeken althans zoals deze die parasiteren op de kleine karekiet, zijn hun eieren qua kleur en tekening bijzonder goed aangepast aan die soort. Mannelijke koekoeken echter paren met verschillende ♀♀ ongeacht de gastoudersoort bij dewelke deze parasiteren, blijkbaar wordt de keuze

van de gastheersoort alleen bepaald door de vrouwelijke koekoek. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat de keuze van de gastheersoort en dus de aanpassing van het koekoeksei aan het aspect van de eieren van de waardvogel genetisch door het ♀ bepaald wordt, meer bepaald door de genen op het W-chromosoom.

Tentoonstelling bomen en struiken in de Markvallei

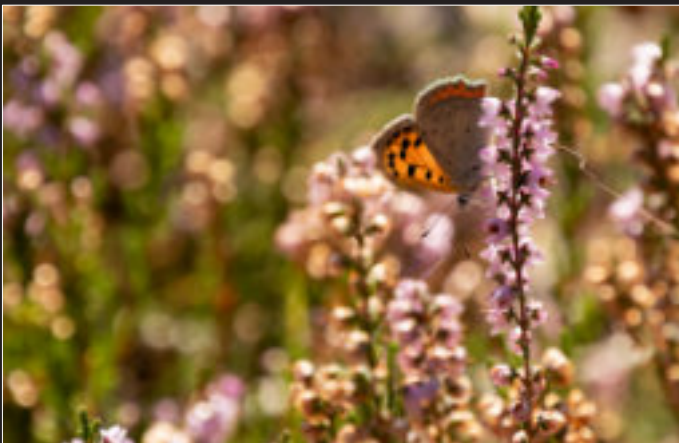

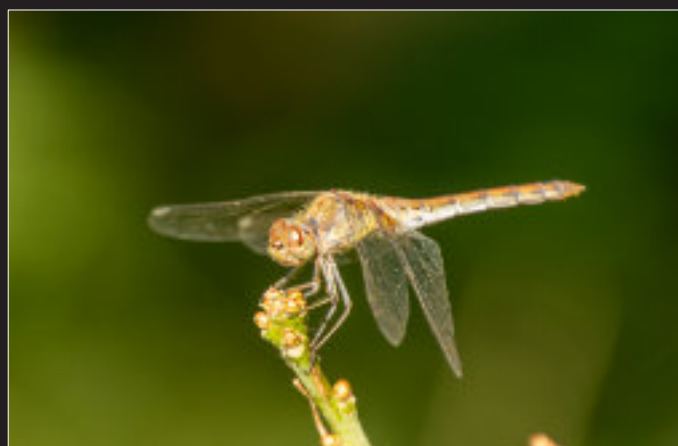
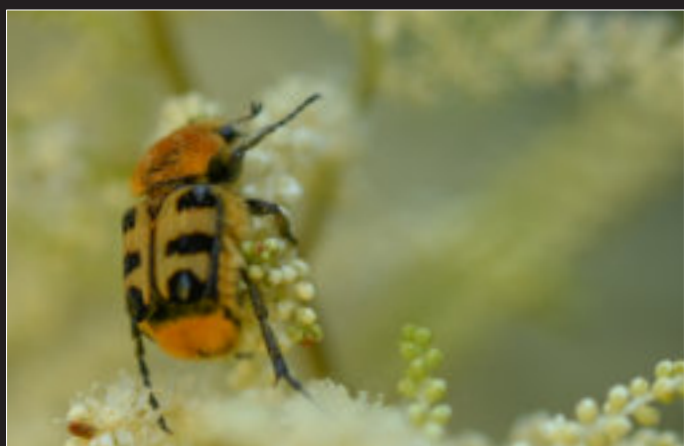
Vanaf oktober 2023 zal er in het bezoekerscentrum een overzicht hangen van foto's met bomen en struiken in het werkingsgebied van onze vereniging. Zoals altijd kan deze gratis bezocht worden tijdens de openingsuren van De Klapekster.

Voor de tentoonstelling vanaf begin januari is het thema 'zwart-wit in in het werkingsgebied van NP Markvallei'. De deadline is 20 december, foto's te zenden naar wimverschraegen@hotmail.com

Oplossing van de cryptopuzzel

Heidesabelsprinkhaan, Elsakker - Wim Verschraegen

Gevlekte Witsnuitlibel, Merkske - Wim Verschraegen

Lepelaars, Castelrésche Heide - Tom Voet

Kleine vuurvliinder, Smisselbergen - Guy Adams

Windepijlstaart, Minderhout - Wim Verschraegen

Putter, Hoogstraten - Jan Van Bavel

Penseelkever, Minderhout - Wim Verschraegen

Bruinrode Heidelibel, Smisselbergen - Guy Adams

Appelzebramot, Hoogstraten - Marc Van Opstal

De Pegel van Meerselmolen

Natuurpunt Markvallei ontfermt zich over pegel Meerselmolen

In de vallei van de Mark, ter hoogte van de Meerselse Bergen, zal VMM in 2025 wellicht starten met herinrichtings-werken. Voor een deel zal de Mark hier terug een meanderende bedding krijgen. Vanuit Natuurpunt Markvallei volgen we dit mee op, omdat ook een deel van de Aschputten in het project zit.

Opmerkelijke vrijwilligers van de werkgroep “landschappelijk erfgoed” maakten ons attent op de aanwezigheid van een pegel in het projectgebied. Een pegel is een merkteken op de muur van een watermolen of in een wei- of akkerland, dat het maximale peil aangeeft dat het water mag opgestuwd worden, om overstromingen stroomopwaarts te vermijden.

Die pegel was dus zeer belangrijk voor de molenaar en voor de eigenaars van gronden stroomopwaarts van de molen. Dat blijkt ook uit de omschrijving die Piet Van Deun aan de foto in de beeldbank van Kempens Erfgoed toevoegde.

“Vermoedelijk werd de pegel geplaatst rond 1900, volgens getuigenis van de eigenaar die de info had van de voormalige notaris Rommens. De pegel ligt op

zijn oorspronkelijke plaats maar de meander is verdwenen bij de rechttrekking. Het weiland ligt aan de Fazantlaan. Volgens oud-notaris André Rommens:’

Bij de watermolen van Meerseldreef was een pegel, een peil, dat functioneerde zoals gebruikelijk bij watermolens. De sluis, welke de waterstand regelde bij de watermolen, was zo hoog, dat wanneer de waterstand een onaanvaardbaar niveau kreeg deze vanzelf overliep. Dit was allemaal vast gesteld en provinciaal vergund. Echter op zeker moment waren er veel overstromingen, tot in Wortel toe. De boeren maakten daar bezwaar tegen. Een broer van de molenaar (de grootvader van oud notaris Rommens), een priester die op pensioen was, heeft er een uitgebreide studie van gemaakt en is er achter gekomen dat in de Mark zelf een verontdieping bovenstrooms van de watermolen was ontstaan.

Daardoor werd de doorstroming beperkt. De priester heeft dit allemaal op schrift gezet in een brief en de molenaar wilde daarmee naar de toenmalige burgemeester van Meer, notaris Vermeulen, gaan om één en ander uit te leggen. Deze adviseerde hem niet te komen, want hij was z’n leven in Meer niet zeker.’.”

Cursus Natuurgids

Natuurgids Markvallei

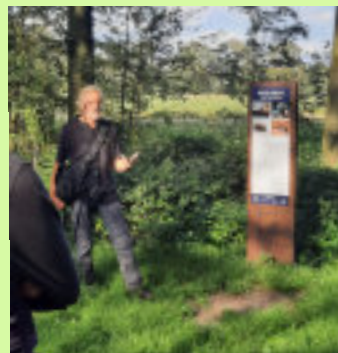
Op vraag van velen, doen we het nog eens: de grote cursus om Natuurgids te worden. Ben je gefascineerd door de natuur? Wil je weten wat er allemaal rondom je groeit en bloeit? En wil je ook anderen warm maken voor de natuur? Dan heb je alles in huis om een geweldige natuurgids te worden. De opleiding tot natuurgids bestaat uit drie onderdelen: de cursus, de verdieping en de stage.

Het eerste deel, de cursus, bestaat uit een 30-tal activiteiten waarvan ongeveer de helft excursies. Tijdens de verdieping volg je 20 uur bijkomende vorming volgens eigen interesse. Deze vorming kan zowel inhoudelijk als methodisch zijn. Tijdens de stage doe je ervaring op als natuurgids. De stage kan bestaan uit verschillende types van engagement. In totaal doe je 20 uur aan activiteiten, waarvan je 2 activiteiten volledig zelfstandig begeleidt.

De cursus duurt ongeveer een jaar. De stage en de verdieping doe je op eigen tempo met een maximum van 2 jaar na het einde van de cursus.

De activiteiten worden gespreid over een jaar zodat je de natuur in ieder seizoen leert kennen. Daarnaast werk je samen met medecursisten een ‘groene activiteit’ uit waarbij je een natuurgebied of natuurthema stevig onder de loep neemt. Meer info over de verdieping en de stage krijg je tijdens de cursus.

Word ook jij natuurgids? Schrijf je dan nu in via de website van Natuurpunt, waar je ook meer info kan vinden.

Activiteiten

Hieronder een overzicht van onze activiteiten voor de komende maanden. Kijk steeds op www.natuurpuntmarkvallei.be voor de meest actuele informatie.

01-10-2023
Zeistornooi Wortel-Kolonie

- BC Vallei van het Merkske De Klapekster
- 09.00 u
- Gratis

Zeisen is een natuurvriendelijke manier van maaien. De bodem wordt niet samengedrukt door zware machines. Daardoor treedt er veel minder verstoring op. Maaien met de zeis is een goede manier om aan natuurbeheer te doen. Bij Natuurpunt Markvallei is een groep zeisers "De Vettige Zeis" actief. Mensen die zin hebben om het zeisen ook eens te proberen, geven we nu de kans om kennis te maken op een heus evenement in de vorm van een zeistornooi. Geen kampioenschap, maar eerder een Vlaamse kermis, met de nodige randanimatie: muziek, hooioppers bouwen, strekel of meel werpen, een hapje en een drankje.

08-10-2023
Tussen gras en glas: Paddenstoelen

- De Posthoorn Meerle
- 14.00 u
- Gratis

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur. Een natuurgids van Natuurpunt Markvallei staat klaar om een groep mee op sleeptouw te nemen.

15-10-2023
Dag van de trage weg: Den oude Meerselse voetweg

- Parking van De Mosten
- 14.00 u
- Gratis

De werkgroep Trage Wegen Hoogstraten samen met Erfgoed Hoogstraten en Natuurpunt Markvallei organiseren op zondag 15 oktober 2023 een mooie wandeling langs de oude Meerselse voetweg, een trage weg achter het recreatiedomein de Mosten. Trage wegen zijn paden en wegen die voorbehouden zijn aan voetgangers en fietsers. Auto's of vrachtwagens zie je er niet. Deze paden hebben veel te bieden voor recreatie en natuur en zijn van oudsher de kortste weg naar het centrum of tussen woonkernen. Veel trage wegen krijgen vandaag een gebrekkig onderhoud of zijn niet toegankelijk. Zo blijven heel wat mogelijkheden onbenut. Ze kunnen een verschil maken voor veilige, duurzame verplaatsingen, ook in onze gemeente.

22-10-2023
Foto-excursie: Merksplas-Kolonie

- Merksplas-Kolonie
- 8.00 u
- Gratis

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert regelmatig excursies op zondag naar bijzondere plaatsen. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis. Deze keer trekken we naar Merksplas Kolonie. We spreken af op de parking van de kapel om 8u.

05-11-2023
Tussen gras en glas: Aschputten

- Treehouse bar Meer
- 14.00 u
- Gratis

Als tweede van deze nieuwe reeks wandelingen van Natuurpunt Markvallei trekken we naar Treehouse aan de Mosten in Meer. Van daaruit wandelen we door de Mosten en de Aschputten. Een mooi gevarieerd landschap met bossen, duinen, beemden, de meander van de Drie Gezusters en natuurlijk de Mark. Misschien trachten we wel te weten te komen waar de naam "Aschputten" vandaan komt! Eerst genieten van een drankje, dan een gezellige en leerrijke wandeling en we sluiten opnieuw af met een bezoekje aan Treehouse bar.

03-12-2023
Tussen gras en glas: Schootsenhoek

- Café in Holland Castelle
- 14.00 u
- Gratis

Natuurpunt Markvallei nodigt u uit op een themawandeling "Tussen Gras en Glas" die zal flirten met de grens van België en Nederland. Dit is de enige plek waar België ook ten noorden van Nederland ligt. We wandelen over grenspaden waar zich heel wat geschiedkundige activiteiten hebben afgespeeld. Denken we maar aan de tijd van de smokkelaars of aan de dodendraad die hier gestaan heeft tijdens WOI. Ook proeven we even van de sfeer van Wortel Kolonie. Gedurende 2,5 uur en over een afstand van 4,5km kom je meer te weten over de flora en fauna die typisch zijn voor deze streek.

17-11-2023
Foto-café: Mystiek

- BC Vallei van het Merkske De Klapekster
- 20.00 u
- Gratis

Tijdens de fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt enkel door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntstanden, composities... Het thema is deze keer "mystiek". Vijf foto's over dit thema en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of meegebracht op een stick.

16-12-2023
Foto-excursie: Zeeland

- Carpoolparking Loenhout E19
- 11.00 u
- Gratis

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert regelmatig excursies op zondag naar bijzondere plaatsen. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis. Deze keer trekken we naar Zeeland. Afspreken doen we 's morgens om 11u aan de carpoolparking aan de E19 Loenhout.

Kom de stilte beleven in onze Kempen

27, 28 en 29 oktober 2023

Dag van de Stilte

Unieke stilte ervaringen
in stad, dorp en natuur

www.destillekempen.be